

המחלקה המשפטית

ירושלים, י"ג ניסן, תשע"ח
29 מרץ, 2018

לכבוד
גב' רונית אמיר יניב, עו"ד
גב' שני רפפורט, עו"ד
יגאל ארנון ושות'
מרכז עזריאלי 5
תל אביב-יפו 6705101

בדוא"ל

שלום רב,

הנדון: בקשה לחוות דעת מקדמית סימוכין: מכתבן מיום 6.2.18

הריני לאשר בתודה קבלת מכתבן שבסימוכין ולהשיבכן כדלקמן:

1. במכתבן שבסימוכין ביקשתן, בשם מרשתכן יוניליוור ישראל מזון בע"מ (להלן: "יוניליבר") לקבל חוות דעת מקדמית מאת הממונה על הגבלים עסקיים (להלן: "הממונה"), בהתאם להוראות סעיף 13 לחוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד-2014 (להלן: "חוק המזון") בנוגע לשאלה האם "כריות מופחת סוכר" מושא פנייתכן הוא "מצרך חדש" כמובנו של מונח זה בחוק המזון.
2. על פי האמור במכתבן, יוניליבר, המייצרת ומשווקת מגוון רחב של מוצרי מזון ובהם מוצר דגנים בשם "כריות" סיימה לאחרונה לפתח מוצר מסדרת "כריות", המקביל למוצר "כריות נוגט" ומכיל כ-45% פחות סוכרים בהשוואה למוצר זה.
3. גילוי הדעת שפורסם על ידי הממונה בנושא מצרך חדש¹ מתייחס, בין היתר, למקרה ייחשב מצרך, שהופחתו בו אחד מן הרכיבים המפורטים בגילוי הדעת (כולסטרול, נתרן, מלח ושומו), כמצרך חדש – בכפוף לאמור בגילוי הדעת (סעיף 18.1 לגילוי הדעת), אשר מפנה בעניין זה לתקן ישראלי 1145.²
4. לטענתכן, חרף העובדה שסוכר אינו נמנה כיום כחלק מרשימת הרכיבים שלגביהם ניתן לסמן מוצר כ-"מופחת" ערך קלורי או תכולת חומר, כאמור בתקן ישראלי 1145, בטיוטת התיקון המוצע לתקן זה

¹ גילוי דעת מאת הממונה בנושא הגדרת מצרך חדש בחוק המזון (19.1.15) הגבלים עסקיים 500747 (להלן: "גילוי הדעת").
² תקן ישראלי 1145 לסימון מזון ארוז מראש שפורסם ביולי 1982 ותוקן מעת לעת.

צפוי להתווסף סעיף המתיר לסמן את המוצר כמופחת סוכר, ככל שנעשתה בו הפחתה של לפחות 30% לעומת מוצר המזון המקביל.³

5. נוכח האמור ביקשתן שהממונה תבהיר כי המוצר האמור מהווה מצרך חדש, כמובנו בחוק המזון.
6. להלן התייחסותנו.
7. יוניליבר היא ספק גדול, כמובנו של מונח זה בחוק המזון.⁴
8. סעיפים 7(ד) ו-8(ב) לחוק המזון קובעים כי לצד האיסורים החלים על ספק גדול בסעיפים 7(א) ו-8(א) לחוק, נקבעו בסעיפים 7(ד) ו-8(ב) סייגים, לפיהם האיסורים הקבועים בסעיפים אלו לא יחולו על "מצרך חדש" של ספק גדול, כפי שמונח זה מוגדר בסעיף 2 לחוק.⁵
9. מצרך חדש מוגדר בסעיף 2 לחוק המזון כדלקמן:

"מצרך חדש" – מצרך שלא סופק בישראל במשך השנה שקדמה לתחילת אספקתו (בהגדרה זו – השנה הקודמת), וכל עוד לא עברה שנה מתחילת האספקה; לעניין זה, לא יראו כמצרך חדש מצרך שאינו שונה מהותית ממצרך אחר שנמכר לצרכנים בשנה הקודמת, ובכלל זה שינוי באריזה, לרבות בגודלה, בצורתה או בחזותה או שינוי לא מהותי בהרכב המצרך;
10. ביום 19 בינואר 2015 פורסם גילוי הדעת בנושא הגדרת מצרך חדש שהציג את הפרשנות הראויה, לעמדת הממונה, ביחס למושג זה. בגילוי הדעת הוצגו, בין היתר, מספר מצבים בהם יוכר מצרך כמצרך חדש, אשר שונה באופן מהותי ממצרך אחר שנמכר על ידי הספק בשנה הקודמת. בין היתר, הוסבר בגילוי הדעת כי מצרך שעונה על צורך בריאותי או אחר של חלקים מן האוכלוסייה, ואשר נוסף לסדרת מצרכים קיימת (אשר לא נכלל בה מצרך שענה על צורך זה), עשוי להיחשב כמצרך חדש. למשל, כאשר ההפחתה הושגה באמצעות תהליך הייצור וניתן לסמן את המוצר כ"מופחת", בהתאם להוראות תקן 1145 (סעיף 18.1 לגילוי הדעת) המצרך עשוי להיחשב כמצרך חדש.⁶
11. כפי שעולה ממכתבך יוניליבר מבקשת לשווק מוצר מופחת סוכר, אולם נכון להיום תקן 1145 מאפשר לסמן מוצר כ"מופחת" רק ביחס לערכי נתרן, כולסטרול, מלח ושומן. משמעות הדברים כי הפחתת סוכר אינה מוכרת בגדר הנסיבות שפורטו בגילוי הדעת להגדרת מצרך כ-"מצרך חדש".
12. עם זאת, נראה כי קיימת חשיבות בעידוד מוצרים מופחתי סוכר במידה דומה לפיתוח מוצרים מופחתי נתרן, שומן או כולסטרול, חשיבות שאף מצאה ביטוי בתקנות סימון מוצרי מזון.⁷ זאת ועוד,

³ טיוטת תקן ישראלי 1145 בדבר סימון מזון ארוז מראש (אוקטובר 2015) (להלן: "טיטוטת התקן").

⁴ ראו: רשימה של ספקים גדולים לשנת הכספים 2016.

⁵ מלבד האיסור הקבוע בסעיף 7(א)(3) שעינינו באיסור החל על ספק גדול להכתיב, להמליץ או להתערב בכל דרך ברכישה או מכירה של מצרכים שספק אחר מספק לקמעונאי גדול.

⁶ שם, סעיף 33.

⁷ תקנות הגנה על בריאות הציבור (מזון)(סימון תזונתי), התשע"ח-2017 שפורסמו בקובץ תקנות 7904 מיום 26.12.2017

מבדיקה שערכה הרשות עולה כי יש כוונה לתקן את תקן 1145, כך שבין היתר, יכיר התקן גם בסוכר כחלק מרשימת המרכיבים שיאפשרו לסמן מוצר כ"מופחת".

13. בנסיבות אלה, ניתן לראות בסוכר כרכיב נוסף על יתר הרכיבים שפורטו בסעיף 18.1 לגילוי הדעת.⁸

14. מכתבנו זה מהווה חוות דעת מקדמית, בהתאם להוראות סעיף 13 לחוק המזון.

15. הממונה עשויה בכל עת לשקול מחדש את חוות הדעת, לשנותה או לבטלה.

בכבוד רב ובברכה,

 צחי ברקוביץ, עו"ד
 רשות ההגבלים העסקיים

⁸ למען הסר ספק, יש לעמוד בתנאים לסימון מוצר כמופחת סוכר והכל בכפוף לשינויים שיעשו בתקן 1145.